

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

21 Ekim 2019

Sayı :30824082-610 246036
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

-Liste (5 Adet- 5 Sayfa)

-Cevap Yazısı (62 Adet, 131 Sayfa)

7/4553 GK 31
7/6138 GK 59
7/6140 GK 59
7/9083 GK 101
7/9283 GK 101
7/9569 GK 108
7/10019 GK 108
7/10146 GK 119
7/10156 GK 119
7/10306 GK 123
7/10462 GK 123
7/11504 GK 135
7/11776 GK 142
7/11780 GK 142
7/11848 GK 142
7/11981 GK 143

7/12308 GK 143
7/12415 GK 143
7/12507 GK 143
7/12724 GK 145
7/12725 GK 145
7/12732 GK 145
7/13099 GK 147
7/13564 GK 10
7/13699 GK 10
7/13831 GK 10
7/13833 GK 10
7/14036 GK 11
7/14037 GK 11
7/14182 GK 11
7/14326 GK 11
7/14327 GK 11

7/14330 GK 11
7/14434 GK 11
7/14645 GK 11
7/15133 GK 11
7/15135 GK 11
7/15237 GK 11
7/15602 GK 12
7/15607 GK 12
7/16172 GK 12
7/16360 GK 12
7/16361 GK 12
7/16441 GK 12
7/16570 GK 12
7/16571 GK 12
7/16579 GK 12
7/16754 GK 12
7/16765 GK 12
7/16769 GK 12
7/17096 GK 12
7/17097 GK 12
7/17098 GK 12
7/17246 GK 12

7/17247 GK 12
7/17843 GK 12
7/18290 GK 12
7/18293 GK 12
7/18429 GK 14
7/18551 GK 15
7/18696 GK 15
7/8221 GK 101

**MARDİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN TUMA ÇELİK'İN
TBMM 7/11780 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULARI İLE CEVAPLAR**

SORULAR:

Mardin ilinin genelinde II-A Grubu Kalker-Mıcır olarak üretim yapan pek çok taş ocağı bulunmaktadır. Ayrıca bölgede II-B Grubu Mermer-Dekoratif Amaçlı Taş olan ve Mardin Midyat taşı olarak bilinen, özellikle Mardin-Midyat-Savur evlerinin karakteristik özelliğinin temel yapısı olan taşlar kesme makinalarıyla, 30x40x100 cm ebadında bloklar şeklinde çıkarılmaktadır. Kalker-Mıcır taş ocağı sahalarından çıkartılan bu Kalsit (Mıcır) taşları temel alt yapı inşaatları (ulaşım yolları, kıyı koruma, liman inşaatları, baraj, gölet vb.), konut ve işyeri yapıları (kırma taş), çimento/metalürji sektörü, kâğıt, boya, cam, gübre sektörü, kimya, sağlık vb. sektörlerde kullanılmak üzere çıkartılmaktadır. Alıcılar ise; kurumlar, beton santralleri, belediyeler, demir ve karayolları, Devlet Su İşleri, özel şahıs ve şirketlerdir. Ancak, taş ocaklarında yapılan çalışmaların başlıca yöntemlerinden bir tanesi patlatmalardır. Taş ocağı işletmelerinde yapılan patlatmalar doğal dengeyi, su yollarım, çatlak/mağara sistemini bozmakta ve çökmeler su yollarının değişmesine, suyun derinlere kaçmasına sebep olmaktadır. Taş ocaklarındaki patlatmalar deprem etkisi de yaratıp, taş ocağına yakın yerleşim alanlarındaki evlerin duvarlarında çatlamalar olmasına neden olabiliyor. Bu denli şiddetli patlamalar oradaki çalışanlarda sağırlık etkisi yaratabilecek noktadadır. Yani işçi sağlığı sadece gürültüden dolayı bile tehlike altındadır. Bu iki tip taş ocağı işletmeciliğinde önemli olan noktalardan biri, ocak olarak belirlenen alanın izninin nasıl verildiğidir. Doğanın bir bütün olduğunu ve oluşan tahribatın ekosisteme ne denli zarar vereceği unutulurak yeterli alan araştırmaları ve analizler yapılmadan, gözlem üzerinden taş ocağı izni verildiği son dönemde yapılan raporlama çalışmalarında ve vakalarda açıkça görülmektedir. Örneğin; mermer sahası açılmasına izin verilen Savur'daki taş ocağında kaya içi mağaralar ve su kaynağı tespit edilmesi, Nusaybin ilçesinde arama ruhsatı verilerek açılan ocakta Hristiyan mezarlığı ve yine Savur'da bir sahada kaya mezarlığı olduğunun sonradan fark edilmesi ilgili bakanlıkların sorumluluğu dahilinde olan alan çalışmalarının ciddiyetle yapılmadığını göstermektedir. Taş ocağı işletmeciliği, hem içinde bulunduğumuz modern ve kapitalist sistemde mecburiyetimiz olan konut, yol gibi yapılaşmalara hem de işletmecinin fazla işçi çalıştırıp kâr etmesi üzerine kurulu bir sistemde önemli rol oynuyor. Ancak taş ocakları ekolojiye zarar verirken, çalışan işçilerin sağlığını olumsuz etkilemekte ve can güvenliğini tehdit etmektedir. Bütün bunlar bir araya getirildiğinde, her geçen gün artan taş ocaklarının zararlarının katlanarak arttığı görülmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Bakanlığınız taş ocaklarının işletme ruhsatı ve iznini neye göre vermektedir?
- 2) Taş ocakları iznini verirken yeraltı su (varlıklarına) kaynaklarına, derelere, nehirlere, ırmaklara, verimli arazilere ve yerleşim yerlerine yakın olmaması gibi kriterleriniz var mıdır?
- 3) Örneğin; 1/100.000 Çevre Düzen Planına göre sahada ağaç yok deyip diğer kurumlardan kurum görüşü isterken sahanın çevresinde bulunan yeraltı su (varlıklarına) kaynaklarına ve yaşam alanlarına zarar verebileceği, ekolojik tahribata yol açacağı ve ekosistemi bozacağı dikkate alınıyor mu ya da ne oranda dikkate alınmaktadır?
- 4) İşletme ruhsatı vermeden önce yapılması gereken çevresel etki değerlendirmesi analizlerinin yeterli olmadığı açıkça görülmektedir. Bu anlamda, alan araştırmalarında bunları iyileştirmek için yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır?

- 5) İşletme izni verilmiş sahaların denetimi düzenli bir şekilde yapılmakta mıdır?
- 6) Bu denetimler sadece şikâyet ve ihbar üzerine mi yapılmaktadır yoksa kanun ve yönetmelikler doğrultusunda düzenli bir şekilde mi yapılmaktadır?
- 7) Herhangi bir su kaynağına (varlığına) ya da verimli araziler yakınında kurulması planlanan taş ocaklarının izni şirket sahibi ve bakanlığınız arasındaki özel ilişkilere mi dayanmaktadır?
- 8) Ruhsat verilmiş sahalarda işçi sağlığı ve iş güvenliği açısından çalışma şartlarının güvenliği ve denetimleri kontrollü bir şekilde yapılmakta mıdır?
- 9) Mardin ilde bulunan ilgili kurumlar bu bağlamda bir koordinasyon şeklinde mi çalışmaktadır? Her kurum kendi sorumluluğunda olan alanlara mı müdahale etmektedir?

CEVAPLAR:

1,4- Maden İşletme ruhsatı ve iznini verme yetkisi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü uhdesinde bulunmaktadır.

2,3- Sözü edilen hususlarla ilgili değerlendirme; ÇED süreci içerisindeki mevzuatlar kapsamında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından (İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü) gerçekleştirilmektedir.

5,6- Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatının denetimle yetkilendirilmiş birimlerince; maden ocaklarına ve diğer projelere yönelik olarak planlı, ani ve şikâyet üzerine çevre denetimleri ve ÇED izleme-kontrol çalışmaları kapsamında yapılmaktadır.

7- Konuyla ilgili diğer Bakanlık ve Kurumların değerlendirmelerini müteakip, Bakanlığımıza yapılan başvurular, Bakanlığımızın ÇED Yönetmeliği kapsamında incelenmekte olup, bu çerçevede oluşturulan İnceleme Değerlendirme Komisyon marifetiyle, proje içerisinde yer alan konular komisyon temsilcilerinin yasal yetki, görev ve sorumlulukları dahilinde, projenin türü de dikkate alınarak, ilgili mevzuatlara göre işlem tesis edilmektedir.

8- Konuya ilişkin değerlendirme Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluk alanı kapsamında kalmaktadır.

9- Mardin Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz tarafından; İl sınırları içerisinde faaliyet gösteren "Taş Ocağı ve Kıрма Eleme Tesisleri" ne gerek şikâyet üzerine gerekse ani olarak on dokuz (19) defa denetim gerçekleştirilmiştir.

